

Infrastructura de apă și apă uzată

Proiecte de peste 1 mld de euro, nefinalizate la termen

Numai în mică măsură constructorii au reprezentat cauza pentru care nu au fost finalizate la timp proiectele de investiții în infrastructura de apă și apă uzată, finanțate din fonduri europene prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014 - 2020.

Reprezentanții Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene spun că derularea investițiilor a fost afectată de capacitatea administrativă redusă, în unele cazuri, la nivelul Beneficiarilor, în pregătirea și implementarea proiectelor. Lipsa unui mediu competitiv a generat lipsa de ownership a Beneficiarilor asupra proiectelor.

În același timp procedurile de atribuire au avut o durată foarte mare. Au fost contestații și perioade lungi până la soluționările date în justiție. Deficiențele în funcționarea sistemului de achiziții publice au condus la blocaje în demararea proiectelor.

De asemenea, au fost deficiențe în documentațiile tehnice, cu precădere în cazul contractelor de execuție a lucrărilor cu proiectarea asigurată de Beneficiar, Proiecte tehnice deficitare - neconcordanțe între specificațiile tehnice, planșe și listele de cantități, studii de teren incomplete, în special geotehnice.

Începerea lucrărilor a întârziat din cauza decalajelor emiterii autorizațiilor de construire ca urmare a obținerii cu dificultate a terenurilor necesare execuției lucrărilor și/sau a avizelor și acordurilor aferente acestora.

Au fost întârzieri în relocarea utilităților.

Creșterea prețurilor materialelor de construcții a condus la depășirea valorilor din devizul general al investițiilor.

Declanșarea procedurii de deschidere a falimentului City Insurance a contribuit, de asemenea, la încetinirea lucrărilor.

În ceea ce privește contractanții, reprezentanții MIPE acuză mobilizarea insuficientă a antreprenorilor și, uneori, a inginerilor/supervizorilor. Falimentul/ insolvența/ dificultățile financiare ale unor antreprenori au dus la blocarea sau reducerea ritmului de lucru pe șantiere. Unii antreprenori au avut dificultăți în a-și asigura forța de muncă necesară.

Au mai fost întârzieri în implementarea proiectelor, provocate de starea generală a economiei naționale/europene/internaționale pe fondul pandemiei de Covid 19 și al conflictului din Ucraina. Aceasta a dus la disponibilitatea redusă și scumpirea foarte mare a materialelor de construcții.

65 de proiecte etapizate și 42 nefinalizate

Până la finele anului 2023 (ultimul an pentru implementarea proiectelor finanțate în perioada de programare 2014-2020), din contractele de finanțare semnate în cadrul POIM, un număr de 65 proiecte cu o valoare totală de aproximativ 7,3 miliarde euro (etapa I plus etapa II) erau etapizate, în cadrul Programului Dezvoltare Durabilă (PDD) 2021-

2027, în vederea finalizării acestora.

Referitor la contractele rămase, reprezentanții Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene ne-au transmis că acestea sunt fie finalizate în cadrul POIM (31 de proiecte în valoare totală de aproximativ 776 milioane euro), fie nefinalizate conform OUG nr. 36/2023 (42 de proiecte în valoare totală de aproximativ 1,05 miliarde euro).

La cele 31 proiecte finalizate în cadrul POIM se adaugă și etapa I aferentă celor 65 proiecte etapizate în cadrul PDD.

Prin etapizarea proiectelor se asigură continuitatea proiectelor începute în sectorul de apă/apă uzată în vederea finalizării investițiilor cu asigurarea finanțării din PDD 2021-2027, subliniază reprezentanții MIPE.

Gradul de absorbție a fondurilor europene pentru investiții în rețele de apă va ajunge la 100%

La data de 31 decembrie 2023, valoarea inclusă în declarațiile de cheltuieli se ridică la 2,046 miliarde euro contribuție publică, din care fonduri europene 1,739 miliarde euro. Valoarea sumei rambursată de către Comisia Europeană era de 1,636 miliarde euro fonduri UE. Însă, reprezentanții MIPE subliniază că mai sunt în procesare declarații de cheltuieli atât la nivelul Autorității de Management

POIM, cât și la nivelul Comisiei Europene (după procesarea acestora sumele menționate anterior vor crește).

Estimarea AM POIM este că gradul de absorbție a fondurilor europene pentru investiții în rețele de apă va ajunge la 100% din alocarea din Program.

Avem alocate peste 2,34 miliarde euro pentru investiții în rețele de apă și canalizare

În cadrul Programului Dezvoltare Durabilă (PDD) 2021-2027, prin Prioritatea 1. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată, alocarea UE este de 2,345 miliarde euro.

Cu aceste fonduri trebuie să realizăm, până în 2029 (ultimul an de absorbție), nu mai puțin de 3.768 km de conducte noi sau optimizate pentru sistemele de distribuție din rețeaua publică de alimentare cu apă.

De asemenea, lungimea conductelor noi sau optimizate pentru rețeaua publică de colectare a apelor uzate trebuie să fie de 3.209 km și să fie realizate capacități noi sau optimizate pentru tratarea apelor uzate care să deservesc 660.000 de locuitori.

Prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020, finanțarea proiectelor din sectorul de apă și apă uzată a fost de 1,68 miliarde euro. ■

